

POLGÁRI JOG

Az elnök bucsuja.

A kir. Kúria hirdető táblája, máskor szürke közlemények terjesztője, szeptember 29-ére teljes ülésre hívja egybe a Kúria személyzetét. A teljes ülés tárgya: az elnök bucsuja a kir. Kúriától.

Jelentős eseményeknél akaratlan symbolumok, helyzeteknek, történelmi eseményeknek, személyeknek hű tükröképei vetődnek fel. Az elnök bucsuja... ez az objectivizált megjelölés akaratlan fogalmazásbeli visszaverődése nemcsak a bucsuzó elnök személyiségének, hanem a hivatalban való felolvadottságnak is. Talán beteg vajudó korunknak azoknak a nagy történelmi átalakulásoknak, amelyeket zömével zúdított ránk az utolsó évtizedek folyása, következése, hogy az igazságszolgáltatás jobban vonja magára a közfigyelmet és közérdeklődést, hogy a nagy publikum inkább érzi magára tartozandónak az igazságszolgáltatás menetét ma, mint csendes idők megszokott egyhangúságában. Bizonyos, hogy a közönségnek ez a nagyobb-fokú érdeklődése nem abból ered, hogy indokolatlan tömegszeszély egy átmeneti idő muló divata tárgyává tette volna az igazságszolgáltatást, hanem nyilván azok a mélyreható változások; közjogi, gazdasági és társadalmi eltolódások, amelyek ma keresik végleges jogi formába öntésüket, megnehezítették az igazságszolgáltatás funkcióját, a jogalkalmazás feladatkörét felmagasították a jogalkotás határáig. A feladat súlyának ez a nemcsak terjedelmében is, de a társadalmi fontosságára is kiható megnövelése mindenki számára személyileg is közreható abban, hogy az igazságszolgáltatás menetét magához közelebbesőnek érezze, hogy amikor az igazságszolgáltatásról van szó, mindenki azt gondolja: de te fabula narratur.

A Központi Statisztikai Hivatal
könyvtárának állományából leírt
a könyv-
tárnak átengedett sajtótermék.

A M. KIR. KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL
KÖNYVTÁRA

...Az emberfajta biológiai törvénye a lassu emberérés. Psychológiai törvénye: ugyancsak a lassú emberérés. Gyorsabb tempó az egyén ártalmára lehet.

Az emberfajta szociológiai törvénye ugyancsak a lassú emberérés. Gyorsított emberérés, kiszökkenő karrierek hirtelen támadtsága nem az egyénre, a közre veszedelmes és mutatója, megnyilvánulása a beteg közviszonyok lázának.

A bírói tekintély törvényei a lassú érés. Napsütéses idő, boldog verőfénye, terhes felhők veszedelmet ígérő esői a maguk változatosságukban, ismétlődésükben hordják az érlelő erőt, adják a gabona dús sikerét, gyümölcsnek az édességét, szőlőnek a nedvét. A nemzet életében váltakozó napsugaras idők és felhős elborulások a jellem történelmi edzői. Úgy a hivatásra általános elvontságában, mint a hivatás tetet-öltő egyes megszemélyesítőiben. A bírói tekintélynek ezt a kettőséget a bírói hivatásnak és a bíró személyének tekintélyét nem kell elkülöníteni, a kettő az életben együtt jelentkezik, kölcsönösen erősítik és növelik egymás erejét. A lassú érés azonban nem a hivatás, az intézmény tekintély érése, de az egyénnek a törvénye. Juhász Andor: a magyar élet terméke, a lassú érés embere, aki fokról-fokra, haladó kora és gyarapodó tapasztalatai arányában lépett mindig magasabbra, amíg a Kúria elnöki székéig el nem jutott. Juhász Andor bucsuzik, eltávozik a Kúria éléről, ahová egy munkás bírói élet utolsó hivatali állomásaként érkezett. Csendes észrevétlenségben, de már addig szerzett érdemek honorálásául jut el a kassai ítélőtábla bírói székébe. Innen lendíti fel pályájának egyenes vonalú ívelése és viszi tovább a Kúria bírái sorába. A jogszolgáltatás centrumában hamar reá irányítódik a figyelem. Az 1911. éves jogászgyűlésen, mint előadó száll sikra a Kúria megkövesedett gyakorlata ellen, hirdetvén az előadói székéből az életérdekek parancsoló szavát, amelynek a jog is engedelmeskedni tartozik. A javaslata alapján hozott jogászgyűlési határozat hatása hamarosan visszaverődik a bírói gyakorlatban, amely ennek nyomán régi álláspontját feladta. Juhász Andor pályájának ezután következő állomásai már közismertek, sorjában elnöke lesz a budapesti kir. törvényszéknek, a budapesti kir. ítélőtáblának, majd

végül a magy. kir. Kúriának. Amikor a budapesti törvényszék elnökévé kineveztetett, az elnöki széknek általa történt betöltése csak az egyik megoldási mód volt, de már a tábla és utóbb a Kúria elnöki székébe akként került, hogy szinte nem is a hivatalos dekrétummal a miniszter, hanem az egész ország jogászságának tacitus consensusa emelte őt hivatalába. A mai forrongó időszakban, amelyre nem ugyan a heraklitosu filozófia értelmében azt lehet mondani, hogy panta rhei, hogy minden megmozdul, a Juhász Andor megbecsülésében találkozó egységes közvélemény egyetlen nyugvópontot teremtett, ennek a nyugvópontnak léte, elfogadottsága, megbecsültsége a végzett munka részleteinek érdemére való tekintet nélkül is önmagában jelentős szolgálat. Juhász Andor azonban a kötelező hivatali munkakör betöltésén túl is érezte azt a kötelezettséget, amit curulusi méltósága és a kor, amelyben él, reá hárítanak. Évnyitó beszédei, amelyek ugyanannak a teljes ülési teremnek falai között hangoztak el, amelyben most bucsut vesz a Kúriától, a maguk csendes nyugodt bölcsességével megtalálták az utat a nagy nyilvánosság felé, amelyet pedig olyannyira szeretnek harsogó szólamok számára lefoglalni. Ezek az évnyitó beszédek már várt eseményei voltak a magyar jogéletnek.

A rendszerinti életkép, ami nem jelenti a mindenkori egyesek értékének lekicsinylését, az, hogy a hivatali állás tekintélye övezi körül azt, aki a hivatali állást betölti. Az intézmény kölcsönöz tekintélyt az intézmény megszemélyesítőjének. Kivételes esetekben a personifikator személyi munkájával növeli, erősíti az intézmény tekintélyét. Juhász Andor ezek közé a kivételes egyének közé tartozik. Amikor most a Kúriától bucsut vesz nemcsak a bíróságok, nemcsak a jogászság, hanem az egész ország ad erre a bucsura visszhangot. Ezek a külső tünetek igazolói annak, hogy a fenti sorok nem egy ditirambust szólaltatnak meg, hanem az egyetemes közvélemény visszhangjait.

Dr. Beck Salamon.